Anahtar teslim götürü bedel teklif alınan söz konusu kısma istekli tarafından 31.999.912,12 TL teklif verildiği, analiz tutarı ile işin miktarı çarpıldıktan sonra istekli tarafından öngörülen kar ve genel giderler tutarı eklendiğinde ulaşılan tutarın 31.999.921,14 TL olduğu, bu tutarın teklif bedelini aştığı

Toplantı No	: 2022/043
Gündem No	: 25
Karar Tarihi	: 14.09.2022
Karar No	: 2022/UY.I-1119

BAŞVURU SAHİBİ:
Özceylan Day. Tük. Mad. Oto. Pet. İnş. Nak. ve Taah. San. Tic. A.Ş,

İHALEYİ YAPAN İDARE:
Karayolları 18. Bölge Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:
2022/439342 İhale Kayıt Numaralı “Karayolları 18. Bölge Müdürlüğü 181 ve 183 Şube Şeflikleri Yollarında Rutin Yol Bakım, Yapım ve Onarımı İle Kar ve Buzla Mücadele İşlerinin Yapılması” İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:
Karayolları 18. Bölge Müdürlüğü tarafından 10.06.2022 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen “Karayolları 18. Bölge Müdürlüğü 181 ve 183 Şube Şeflikleri Yollarında Rutin Yol Bakım, Yapım ve Onarımı İle Kar ve Buzla Mücadele İşlerinin Yapılması” ihalesine ilişkin olarak Özceylan Day. Tük. Mad. Oto. Pet. İnş. Nak. ve Taah. San. Tic. A.Ş.nin 02.08.2022 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 10.08.2022 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 22.08.2022 tarih ve 43420 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 20.08.2022 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2022/870 sayılı itirazen şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:
Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle, idare tarafından aşırı düşük teklif açıklamalarının Kamu İhale Genel Tebliği’nin 45.1.13.17’nci maddesinde yer alan “…üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi ancak resmi rayici bulunmayan iş makineleri için kullanılabilir.” açıklamasına istinaden greyder ve kamyon açısından uygun olmadığının değerlendirildiği, idareye şikayet başvurusu sonucunda söz konusu, greyder ve kamyona ilişkin açıklamanın kabul edildiği, ancak aşırı düşük teklif açıklamasında 10.160.1026(yakıt) girdisi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı rayicinin kullanıldığı ve kar ve genel gider eklenerek maliyet açıklaması yapıldığı, idare tarafından, EPDK tarafından yayınlanan bayi satış fiyatları ortalaması esas alınarak, söz konusu fiyatın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı rayiç fiyatından yüksek olduğu belirtilerek mazot açısından açıklamanın uygun kabul edilmediği, ayrıca açıklama istenmeyen analiz girdilerine farklı fiyat verdikleri gerekçesiyle idare tarafından analizlerin tekrar hesaplandığı, teklifin esasını etkilediği gerekçesiyle de açıklamanın kabul edilmediği, idare tarafından verilen kararların yerinde olmadığı iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Aşırı düşük teklifler” başlıklı 38’inci maddesinde “İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.
İhale komisyonu;
a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,
b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,
gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.
Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.” hükmü,

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin “Sınır değer ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 60’ıncı maddesinde “(1) İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yönteme göre sınır değeri hesaplar.
(2) Aşırı düşük teklif tespit ve değerlendirme işlemlerine ilişkin olarak, ihale ilanı ve dokümanında belirtilmek kaydıyla üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralardaki koşullar çerçevesinde aşağıdaki seçeneklerden bir tanesi kullanılır.
a) Sınır değerin altında olan teklifler ihale komisyonunca aşırı düşük teklif olarak tespit edilir ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili ayrıntılar yazılı olarak istenir. İhale komisyonu;
1) Yapım yönteminin ekonomik olması,
2) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
3) Teklif edilen işin özgünlüğü,
gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.
b) Aşırı düşük teklif sınır değerinin altında teklif sunan isteklilerin teklifi açıklama istenmeksizin reddedilir.
(3) Yaklaşık maliyeti Kanunun 8 inci maddesinde öngörülen eşik değerin üçte birine eşit veya bu değerin üzerinde olan ihalelerde, ikinci fıkranın (a) bendinin kullanılması zorunludur.
(4) Yaklaşık maliyeti Kanunun 8 inci maddesinde öngörülen eşik değerin üçte birine kadar olan ihalelerde ikinci fıkranın (a) veya (b) bendindeki seçeneklerden birisinin kullanılması zorunludur.
(5) Kurum tarafından yayımlanan aşırı düşük teklif açıklama istenilmeksizin reddedilecek tekliflere ilişkin alımlar listesinde yer alan işlerin ihalelerinde ikinci fıkranın (b) bendinin kullanılması zorunludur.” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45’inci maddesinde “45.1.2. Sınır değerin altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin % 80’lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir. Yazıda ayrıca, ihale konusu işe özgü alanlara (malzeme ocağı vb.) ilişkin olan ve açıklama istenecek girdi niteliğinde bulunan nakliyelere dair yaklaşık maliyet hesabında esas alınan mesafeler belirtilir.
45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80’lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.
Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.
45.1.2.2. İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan “sıralı analiz girdileri listesi” kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3’üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.
Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının %3’üneeşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.
Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3’üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15’ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15’lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.
Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3’ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı %3’ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.
Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3’üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.
45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.
İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.
…
45.1.3. İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;
a) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde, toplam teklif bedelini oluşturan iş kalemleri ve/veya iş gruplarına ait miktarlar ve bunlara ait birim fiyatların gösterildiği hesap cetveli ile açıklama istenen iş kalemleri ve/veya iş gruplarının birim fiyatlarına ilişkin ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri,
b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri
sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.
Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan ihalelerde istekli tarafından sunulacak hesap cetvelinde, sorgulamaya tabi tutulmayan iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının her biri için miktar ve birim fiyatların ayrı ayrı gösterilmesi zorunlu olmayıp, sorgulanmayan iş kalemlerinin tamamı için teklif edilen toplam bedelin gösterilmesi yeterlidir.
45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;
a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,
b) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde; iş kalemleri ve/veya iş gruplarının yapım şartlarına bağlı kalınarak, her iş kalemi/iş grubunun içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,
(Ek-Y.2)’de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.
İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.
Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında (Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./14.md.) veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.
45.1.5. İsteklilerin iş kalemleri/iş grupları için kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış cari yıl birim fiyatları veya bu fiyatlardan daha yüksek fiyatları teklif etmeleri ve söz konusu iş kalemleri/grupları için; hangi kamu kurum ve kuruluşunun birim fiyatını kullandıklarını, birim fiyat poz numarasını da yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları durumunda analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda; isteklilerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış “kar ve genel gider içermeyen birim fiyatların” üzerine, kendi belirledikleri “kar ve genel gideri” ilave ederek birim fiyatlarını oluşturmaları durumunda da; hangi kamu kurum ve kuruluşunun “kar ve genel gider hariç birim fiyatını” kullandıklarını ve kendi belirledikleri “kar ve genel gider” tutarını yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları halinde de, söz konusu iş kalemleri/iş grupları için analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda isteklilerin analiz düzenlemeleri zorunlu olmayan söz konusu iş kalemleri/grupları için 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına da gerek bulunmamaktadır.
…
İş kalemleri/grupları için, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar esas alınarak teklif sunulmuş olmakla birlikte; yukarıda belirtildiği şekliyle liste halinde belirtilmemesi durumunda, söz konusu iş kalemleri/grupları için analiz sunulması zorunludur.
İlan veya davet tarihinde cari yıl birim fiyatın yayımlanmamış olması durumunda, istekli tarafından önceki yılın yayımlanmış birim fiyatları kullanılabilir.
45.1.6. Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaralarını da belirtmek suretiyle liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.
…
45.1.8. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak yaptığı açıklamada sunduğu analizler, ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmayan, analiz fiyat tutarları teklif fiyatların üzerinde olan isteklilere ait teklifler reddedilecektir. Analizler üzerinde yapılan incelemede; çarpım ve toplamlarda hesaplama hatası bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, hesaplama hatası ihale komisyonu tarafından re’sen düzeltilir. Bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatın üzerinde olan isteklilerin teklifleri reddedilir.
…
45.1.14. Aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda; (45.1.3 – 45.1.13) maddelerine uygun açıklamada bulunmayan, açıklamaları idarece tanımlanan yapım şartlarına uymayan veya teknik şartnameye aykırı hususlar içeren isteklilerin teklifleri gerekçeleri belirtilmek suretiyle reddedilecektir.
…
45.1.16. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak istenen sürede açıklama yapmasına rağmen teklifi reddedilen isteklilerin açıklamalarının yeterli görülmeme nedenlerinin, sadece ilgili madde numaralarına atıf yapılmakla yetinilmeyerek hangi düzenlemeye aykırılık bulunduğu da belirtilmek suretiyle kesinleşen ihale kararının bildirilmesi zorunludur.” açıklaması,

İdari Şartname’nin “İhale konusu işe ilişkin bilgiler” başlıklı 2’nci maddesinde “2.1. İhale konusu işin
a) Adı: Karayolları 18Bölge Müdürlüğü 181 ve 183 Şube Şeflikleri Yollarında Rutin Yol Bakım, Yapım ve Onarımı ile Kar ve Buzla Mücadele İşlerinin Yapılması
b) Yatırım proje no’su/kodu:1993E04-333 (1993E040230 – Çevre Koruma Hizmetleri İle Yolların Fiziki Standardının Yükseltilmesi)
c) Miktarı (fiziki) ve türü: 3636 Km 181. ve 183. Şube Şeflikleri Yollarında, Muhtelif Bakım ve Trafik Güvenliği İşleri ile Birim Fiyat Teklif Cetvelinde Belirtilen Cins ve Miktarlarda Rutin Yol Bakım, Yapım ve Onarımı ile Kar ve Buzla Mücadele İşlerinin Yapılması
Ayrıntılı bilgi idari şartnamenin ekinde yer almaktadır.
ç) Yapılacağı yer: Karayolları 18. Bölge Müdürlüğü 181. (KARS) Ve 183. (ARDAHAN) Şube Şeflikleri Dahilindeki Yollar
d) Bu bent boş bırakılmıştır.” düzenlemesi,

“Sınır değer” başlıklı 33’üncü maddesinde “33.1. İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yönteme göre sınır değeri hesaplar.
33.2. Teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden Kanunun 38 inci maddesine göre açıklama istenecektir. Bu kapsamda; ihale komisyonu sınır değerin altında kalan teklifleri aşırı düşük teklif olarak tespit eder ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu;
a) Yapım yönteminin ekonomik olması,
b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
c) Teklif edilen işin özgünlüğü,
gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifi reddedilir. İhale komisyonunca reddedilmeyen teklifler, geçerli teklif olarak belirlenir. İhale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin sınır değerin altında olması durumunda kesin teminat 40.2 maddesinde yer alan hüküm uyarınca hesaplanan tutar üzerinden alınır.” düzenlemesi yer almaktadır.

İdari Şartname’nin ekinde yer alan ihale konusu işin anahtar teslimi götürü bedel kısmı ve birim fiyatlı kısmı aşağıdaki gibidir.

ANAHTAR TESLİMİ GÖTÜRÜ BEDEL KISMIN MİKTARI VE TÜRÜ				
KGM/BAKIM- 3636 Km Şube Şeflikleri Yollarında Muhtelif Bakım ve Trafik Güvenliği İşlerinin Yapılması				
BİRİM FİYATLI KISMA AİT KALEMLER				
Sıra No	İş Kalemi No	Açıklama	Birimi	Miktarı
1	KGM/YAMA	Her cins kaplamalı yolda el ile temel malzemesi veya bitümlü sıcak karışım kullanılarak asfalt yaması yapılması	ton	14.000
2	KGM/SERİM	Her cins kaplamalı yolda greyder ile temel malzemesi veya bitümlü sıcak karışım serimi yapılması	ton	127.400
3	KGM/HSYTEM	Hidrolik Sanat Yapılarının Temizliği Ve Bakımı	metreküp	9.000
4	KGM/HENDEK	Hendeklerin Temizliği Ve Bakımı	kilometre	4.363,2
5	KGM/SÜP	Yol Sathının, Bordür Ve Otokorkuluk Dipleri İle Tretuvarların Makine ve Elle Süpürülmesi	kilometre	4.000
6	KGM/YOB	Yabani Otların Biçilmesi	dekar	14.544
7	KGM/HYL	Proje gerektirmeyen çapta heyelan, şev akması ve teressubat temizliği	metreküp	30.000
8	KGM/KAMÇAL	Kar ve buz mücadelesi için kamyon çalıştırılması	saat	31.680
9	KGM/KAMTEM	Kar ve buz mücadelesi için refüj mahallinde kamyon temini	ay	264
10	KGM/GRYÇAL	Kar ve buz mücadelesi için greyder çalıştırılması	saat	23.760
11	KGM/GRYTEM	Kar ve buz mücadelesi için refüj mahallinde greyder temini	ay	198
12	KGM/YÜKÇAL	Kar ve buz mücadelesi için yükleyici çalıştırılması	saat	10.395
13	KGM/YÜKTEM	Kar ve buz mücadelesi için refüj mahallinde yükleyici temini	ay	115,5
14	KGM/TUZ	Karayolları 18. Bölge Müdürlüğü Şube Şefliklerinde Kar ve Buz Mücadelesinde Kullanılmak Üzere Kırılmış ve Elenmiş Tuz Alımı(Nakliye Dahil)	ton	15.000
15	KGM/AGREGA	Ocak Taşından İstenilen Tiplerde Konkasörle Kırılmış ve Elenmiş Agrega Hazırlanması ve 181. (Kars) Şube Çamçavuş Plent Tesisine ve 183. (Ardahan) Şube Plent Sahasına Nakli (Nakliye Dâhil)	ton	135.000

EKAP üzerinden 26.07.2022 tarihinde bildirilen ihale komisyonu kararında; başvuru sahibi Özceylan Day. Tük. Mad. Oto. Pet. İnş. Nak. ve Taah. San. Tic. A.Ş. tarafından aşırı düşük teklif açıklamalarının idareye sunulduğu, anılan isteklinin aşırı düşük teklif açıklamasının “KGM/GRYÇAL poz numaralı “Kar ve buz mücadelesi için greyder çalıştırılması” ve KGM/GRYTEM poz numaralı “Kar ve buz mücadelesi için refüj mahallinde greyder temini” pozlarının alt analizinde bulunan “03. 008/A” numaralı “Greyder (En az 140 Hp gücünde) (En az 2013 model)” rayicine üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınmış olup satış tutarı tespit tutanağı (Ek-O.6) düzenlenmiştir. KGM/KAMÇAL poz numaralı “Kar ve buz mücadelesi için kamyon çalıştırılması” ve KGM/KAMTEM poz numaralı “Kar ve buz mücadelesi için refüj mahallinde kamyon temini” pozlarının alt analizinde bulunan “03.038/2A” numaralı “Kamyon (En az 290 Hp gücünde) (En az 2015 model)” rayicine üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınmış olup satış tutarı tespit tutanağı (Ek-0.6) düzenlenmiştir. Kamu İhale Genel Tebliği’ nin 45.1.13.17. maddesinde yer alan “(Ekmadde: 30/09/2020-31260R.G./12. md.) Tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipman (iş makinesi) analiz girdilerine ilişkin açıklamalar; resmi rayiçler veya isteklinin kendi malı olan iş makineleri için satın alma bedeli üzerinden yapılabilir. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi ancak resmi rayici bulunmayan iş makineleri için kullanılabilir… ” hükmü doğrultusunda resmi rayici bulunan iş makinelerine fiyat teklifi alınamayacağı açıkça belirtilmiş olup anılan firmanın resmi rayici bulunan iş makinelerine dair aşırı düşük açıklamasını fiyat teklifi alarak yapması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.” ifadesine yer verilerek teklifinin reddedildiği, ekonomik açından en avantajlı teklif sahibi isteklinin Alpyol İnşaat Enerji Mad. San. ve Tic. A.Ş olarak ve ekonomik açından en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ise Sade Grup İnşaat A.Ş. olarak belirlendiği görülmüştür.

EKAP üzerinden tebliğ edilen ihale komisyonu kararı üzerine Özceylan Day. Tük. Mad. Oto. Pet. İnş. Nak. ve Taah. San. Tic. A.Ş. tarafından idareye şikâyet başvurusunda bulunulduğu, idare tarafından başvuru sahibinin iddiasının yerinde olduğuna, ihale komisyon kararında yer verilen gerekçenin uygun olmadığına karar verildiği, ancak idare tarafından şikâyete verilen cevap yazısının devamında ise aşırı düşük teklif açıklamasında anılan isteklinin 10.160.1026-mazot (motorin) girdisi için kullandığı fiyatın, EPDK tarafından yayımlanan, İstanbul İli, Avrupa Yakasında bulunan bayiler adına beyan edilmiş fiyatların ortalamasını yansıtan en yüksek işlem hacimli 8 firmanın akaryakıt fiyatlarına ilişkin raporda yer alan fiyatların % 90’ının altında olduğu ve açıklama istenmeyen analiz girdilerine farklı fiyat verildiği, düzeltilen fiyatlarla yapılan hesaplama sonucunca teklif bedelinin aşıldığı ayrıca KGM/BAKIM iş kaleminde yapılan hata sonucunca iş kaleminin hesaplanan fiyatının teklif edilen fiyatı aştığı gerekçelerine yer verilerek tekliflerinin reddedildiği anlaşılmaktadır.

İdare tarafından ihale işlem dosyası kapsamında gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde, teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden EKAP üzerinden gönderilen 28.06.2022 tarihli yazılar ile aşırı düşük teklif açıklamasının istenildiği, söz konusu aşırı düşük teklif sorgulama yazısı ekinde, açıklama istenen iş kalemleri listesine (1 sayfa), açıklama istenen iş kalemlerine ait analiz girdi tablolarına (8 sayfa) yer verildiği görülmektedir.

Söz konusu açıklama istenen iş kalemlerine ait analiz girdi tablolarında, itirazen şikayete konu girdiler kapsamında, 10.160.1026-Mazot (motorin) girdisinin açıklama istenilecek analiz girdisi olarak, 10.120.1004-Ekskavatör ve dragline tipi makinalar 210 – 259 HP (21/2Yd3), 10.110.1003-Her cins ve tonajda motorlu araç taşıma katsayısı K, 10.120.1030- Yükleyici (11/2 yd3 veya 5500 libre taşıma güçlü, takriben 80 HP muadili lastik tekerlekli), 10.120.1063- Her cins (titreşimli, darbeli) motorlu kompaktör (Takriben 400 kg statik ağırlıkta 9HP), 10.120.1059- Arazöz (5 tonluk su sandıklı), 10.120.1093- Süpürge makinası (9 feetlik, motorsuz, çekilir tip, döner tanburlu), 10.120.1079- Lastik tekerlekli traktör (Yaklaşık 45 HP lik, pulluk, diskleri birlikte), 10.120.1061- Damperli kamyon (120 HP gücünde, 7 ton kapasiteli) ve 10.120.1060- Arazöz (pick-up) analiz girdilerinin açıklama istenmeyecek analiz girdisi olarak belirlendiği görülmektedir.

Başvuru sahibi tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamasında, açıklaması istenilen 2 adet analiz girdisi için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayımlanan 2022 yılı birinci dönem rayiç fiyatlarının kullanıldığı, şikayete konu 10.160.1026 poz numaralı “Mazot (Motorin)” girdisi için 12,70 TL fiyatının kullanıldığı, yukarıda yer verilen açıklama istenmeyen 10.120.1004, 10.110.1003, 10.120.1030, 10.120.1063, 10.120.1059, 10.120.1093, 10.120.1079, 10.120.1061 ve 10.120.1060 girdi numaralı analizler açısından da farklı iş kalemlerinde farklı fiyatların öngörüldüğü, örneğin 10.120.1004-Ekskavatör ve dragline tipi makinalar 210 – 259 HP (21/2Yd3) analiz girdisine KGM/AGREGA iş kaleminde 25.000,00 TL birim fiyat, KGM/BAKIM iş kaleminde 65.000,00 TL birim fiyat öngörüldüğü anlaşılmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı internet sitesinde “Pandemi sonrası dünya genelinde artan enflasyon ve savaş gündemi sonrası inşaat malzemelerindeki fiyat artışları sebebiyle sektörde yaşanan sıkıntı çözülüyor. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından her yılın Ocak ayında olmak üzere yılda bir kez yayımlanan “inşaat birim fiyatlarında” güncelleme yapıldı. Güncel fiyatlar yfk.csb.gov.tr adresinde yayımlandı.” ifadelerine yer verilerek 02.06.2022 tarihinde güncel inşaat ve tesisat birim fiyatlarının yayımlandığı, söz konusu Bakanlık tarafından yayımlanan İnşaat ve Tesisat Birim Fiyatları listesinde şikayete konu 10.160.1026 poz numaralı “Mazot (Motorin)” girdisi rayiç fiyatının 02.06.2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 24,18 TL/kg olarak belirlendiği görülmüştür.

Yapılan incelemede, başvuru konusu ihalenin ilan tarihinin 11.05.2022; ihale tarihinin ise 10.06.2022 olduğu, Kamu İhale Genel Tebliği’nin yukarıda aktarılan 45.1.5 numaralı bendine göre ilan veya davet tarihinde cari yıl birim fiyatın yayımlanmamış olması durumunda, istekli tarafından önceki yılın yayımlanmış birim fiyatların kullanılabileceği, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından her yıl Ocak ayında yayımlanan inşaat ve tesisat birim fiyatlarının 02.06.2022 yılında güncellenerek yeniden yayımlandığı, bu doğrultuda ihale ilan tarihi (11.05.2022) itibariyle 2022 yılı ikinci dönem güncel birim fiyatların henüz yayımlanmadığı, dolayısıyla başvuru sahibi istekli tarafından 10.160.1026 poz numaralı “Mazot (Motorin)” girdisine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayımlanan 2022 yılı birinci dönem fiyatının (12,69 TL) üzerinde 12,70 TL kullanılmasının mevzuata uygun olduğu,

Diğer taraftan, Kamu İhale Genel Tebliği’nin 45.1.6’nci maddesinde yer alan “Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaralarını da belirtmek suretiyle liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.” açıklamasına göre aşırı düşük teklif sorgulamasına tabi tutulan isteklilerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlarla açıklama yapmaları durumunda Tebliğ’in 45.1.13. maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmadığı, başvuru sahibi istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamalarında 10.160.1026 poz numaralı “Mazot (Motorin)” girdisi için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayımlanan rayiç fiyatın kullanıldığı, dolayısıyla söz konusu fiyat üzerinden Tebliğ’in 45.1.13.14’üncü maddesi kapsamında EPDK resmi internet sayfasında yayımlanan İstanbul İli, Avrupa Yakasında bulunan bayiler adına beyan edilmiş fiyatların ortalamasını yansıtan en yüksek işlem hacimli 8 firmanın akaryakıt fiyatlarına ilişkin raporda yer alan fiyatların kullanılmasına gerek bulunmadığı,

Aynı zamanda 10.120.1004-Ekskavatör ve dragline tipi makinalar 210 – 259 HP (21/2Yd3), 10.110.1003-Her cins ve tonajda motorlu araç taşıma katsayısı K, 10.120.1030- Yükleyici (11/2 yd3 veya 5500 libre taşıma güçlü, takriben 80 HP muadili lastik tekerlekli), 10.120.1063- Her cins (titreşimli, darbeli) motorlu kompaktör (Takriben 400 kg statik ağırlıkta 9HP), 10.120.1059- Arazöz (5 tonluk su sandıklı), 10.120.1093- Süpürge makinası (9 feetlik,motorsuz,çekilir tip, döner tanburlu), 10.120.1079- Lastik tekerlekli traktör (Yaklaşık 45 HP lik, pulluk, diskleri birlikte), 10.120.1061- Damperli kamyon (120 HP gücünde, 7 ton kapasiteli) ve 10.120.1060- Arazöz (pick-up) analiz girdileri için idare tarafından açıklama yapılmasının istenilmediği, istekli tarafından da bahsi geçen analiz girdileri için bir fiyat öngörüldüğü, ancak kamu ihale mevzuatında açıklama istenilmeyen analiz girdilerine farklı fiyat öngörülmesini engelleyen bir mevzuat zorunluluğun bulunmadığı ve geçerli bir fiyat öngörülmesinin yeterli olduğu, idare tarafından söz konusu hususa yönelik yapılan değerlendirmelerin yerinde olmadığı anlaşılmıştır.

Bununla birlikte idare tarafından şikayete cevap yazısında yer verilen başvuru sahibi istekli tarafından aşırı düşük teklif açıklamasında KGM/BAKIM iş kaleminde yapılan hata sonucunca iş kaleminin hesaplanan fiyatının, teklif edilen fiyatı aştığı gerekçesi açısından yapılan incelemede;

Anılan istekli tarafından “KGM/BAKIM Muhtelif bakım ve trafik güvenliği işlerinin yapılması” iş kalemi için 31.999.912,12 TL(analiz toplamı(km maliyet toplamı) 5.622,54 TL + toplam maliyet(km x km maliyeti)20.443.546,42 TL + kar ve genel giderler 11.556.365,70 TL) fiyat teklif ettiği görülmüştür.

Tebliğ’in 45.1.8’inci maddesi uyarınca analizler üzerinde yapılan incelemede; çarpım ve toplamlarda hesaplama hatası bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, hesaplama hatası ihale komisyonu tarafından re’sen düzeltilecek olup bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatın üzerinde olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

İdari Şartname’nin 2’nci maddesi ve ekinde yer alan düzenlemeye göre işin anahtar teslim götürü bedel kısmının miktarının (KGM/BAKIM Şube Şeflikleri Yollarında Muhtelif Bakım ve Trafik Güvenliği İşlerinin Yapılması) 3636 km olduğu görülmektedir. Bu kapsamda anılan istekli tarafından KGM/BAKIM iş kalemi analiz toplamının 5.622,54 TL olarak hesaplandığı, söz konusu bakım yapılacak yol km bilgisi ile başvuru sahibi istekli tarafından hesap edilen analiz toplamı(km maliyet toplamı) 5.622,54 TL’nin çarpılması sonucunda elde edilen tutarın 20.443.555,44 TL olduğu, bu tutara istekli tarafından analizde öngörülen kar tutarı eklendiğinde analiz toplam tutarının 31.999.921,14 TL olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar teslim götürü bedel teklif alınan söz konusu kısma istekli tarafından 31.999.912,12 TL teklif verildiği, analiz tutarı ile işin miktarı çarpıldıktan sonra istekli tarafından öngörülen kar ve genel giderler tutarı eklendiğinde ulaşılan tutarın 31.999.921,14 TL olduğu, bu tutarın teklif bedelini aştığı dikkate alındığında, bahse konu analizde yapılan aritmetik hata sonucu resen düzeltilen tutarın teklif fiyatı aşması nedeniyle başvuru sahibi isteklinin teklifinin reddedilmesinin uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun’un 65’inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun’un 54’üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (c) bendi gereğince itirazen şikâyet başvurusunun reddine,

Oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

İnceleme konusu ihalede,

Başvuru sahibinin itirazen şikayet dilekçesinde yer alan iddiasının incelenmesi neticesinde, Kurulca “itirazen şikâyet başvurusunun reddine” karar verilmiştir.

Anılan kararda, anahtar teslim götürü bedel teklif alınan söz konusu kısma başvuru sahibi istekli tarafından 31.999.912,12 TL teklif verildiği, analiz tutarı ile işin miktarı çarpıldıktan sonra istekli tarafından öngörülen kar ve genel giderler tutarı eklendiğinde ulaşılan tutarın 31.999.921,14 TL olduğu, bu tutarın teklif bedelini aştığı dikkate alındığında, bahse konu analizde yapılan aritmetik hata sonucu resen düzeltilen tutarın teklif fiyatı aşması nedeniyle başvuru sahibi isteklinin teklifinin reddedilmesinin uygun olduğu ifade edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Aritmetik hata ve yuvarlama” başlıklı 16.5’inci maddesinde;….

“16.5.3. Elektronik araçlar yardımıyla tablolama programları (MS Excel, Numbers, Libre Office Calc ve benzerleri) kullanılarak oluşturulan teklif mektubu eki cetvelin çarpım ve toplamlarında yazılımdan kaynaklanan yuvarlamalar nedeniyle oluşan hesaplama farklılıkları, toplam teklif fiyatının binde birine eşit veya daha az olması ve ihalenin sonuçlandırılmasına esas teklif sıralamasının değişmemesi kaydıyla aritmetik hata olarak kabul edilmeyecek ve bu farklılıklar isteklinin teklif cetvelinde yazılı birim fiyatlar esas alınarak ihale komisyonu tarafından re’sen düzeltilecektir. Yapılan bu düzeltme sonucu bulunan tutar, sınır değer hesabı hariç, isteklinin teklif ve yeterlik değerlendirmesine esas nihai teklif fiyatı olarak kabul edilecektir.” düzenlemesi yer almaktadır.
Uyuşmazlık konusu ihalede, birim fiyatlar için Elektronik araçlar yardımıyla tablolama programları kullanılarak virgülden sonra iki ondalıktan daha fazla rakam kullanılarak teklif hazırlandığı fakat istekli tarafından aşırı düşük teklif açıklamasında “KM maliyet toplamını mevzuatın istediği şekilde virgülden sonra iki ondalığa yuvarladığı ve 5.622,54 TL olarak belirlediği anlaşılmıştır.
Tebliğin ilgili maddesi gereği “Elektronik araçlar yardımıyla tablolama programları (MS Excel, Numbers, Libre Office Calc ve benzerleri) kullanılarak oluşturulan teklif mektubu eki cetvelin çarpım ve toplamlarında yazılımdan kaynaklanan yuvarlamalar nedeniyle oluşan hesaplama farklılıkları, toplam teklif fiyatının binde birine eşit veya daha az olması ve ihalenin sonuçlandırılmasına esas teklif sıralamasının değişmemesi kaydıyla aritmetik hata olarak kabul edilmeyecek “ olup tablolama programı kullanımına bağlı yuvarlama farklılığı olarak değerlendirilmesi ve ayrıca bu farklılığın toplam teklif fiyatının binde birine eşit veya daha az olup olmamasına göre değerlendirme yapılması gerektiğinden uyuşmazlığa konu ihalede, “düzeltici işlem belirlenmesine” karar verilmesi yönündeki düşüncemle, Kurul çoğunluğunca verilen “itirazen şikâyet başvurusunun reddine” niteliğindeki karara katılmıyorum.